

פילנטרופיה בעידן הבינה המלאכותית

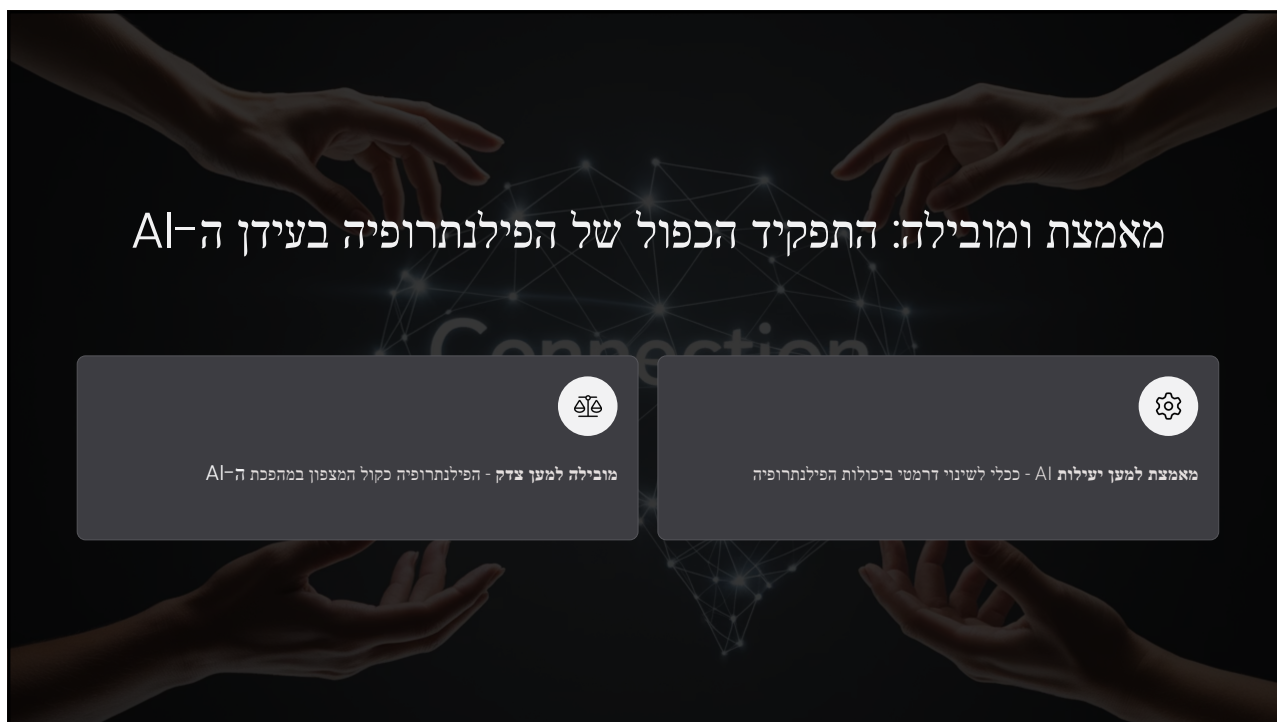
1

הסופה המושלמת: "ההזדמנות לפילנטרופיה"

- נובמבר 2022: שתי נקודות מפנה גורליות
- בעולם ChatGPT משוחרר – המהפכה מתחילה
- בישראל: בחירות – תחילת משבר פנימי עמוק וארוך
- 2023:
- העולם רץ קדימה: דיונים אסטרטגיים לאומיים על AI
- ישראל: שקועה במאבקים פנימיים
- אוקטובר 2023: השיתוק מעמיק
- אובדן תאוצה של שלוש שנים

הואקום שנוצר = "ההזדמנות שלכם"

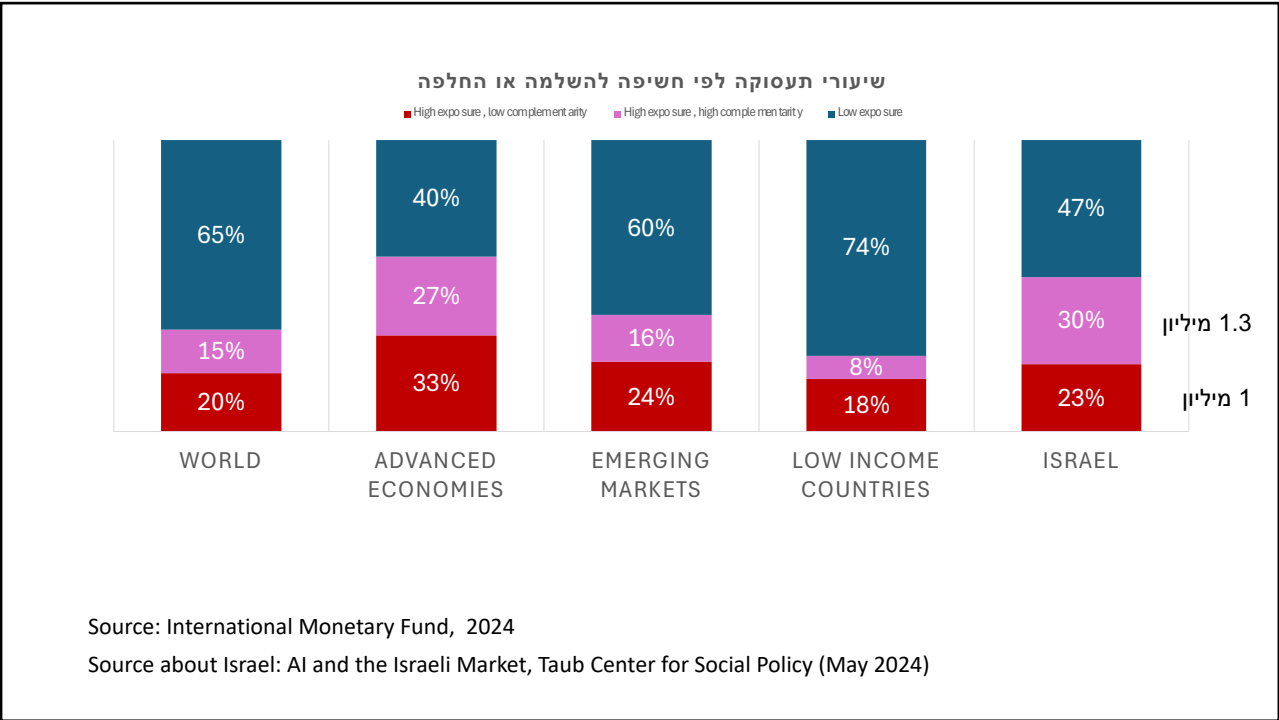
2

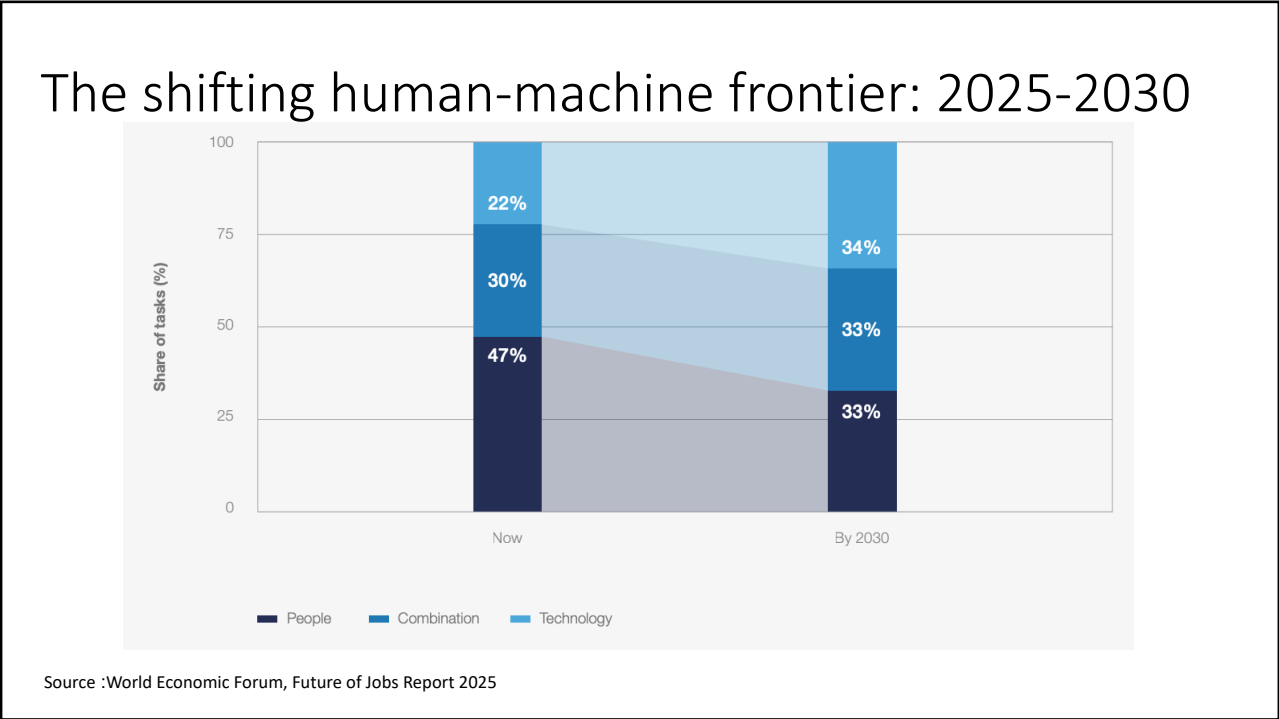
3

Upskilling | Reskilling
החלפה | העצמה

4

5

6

WINNER TAKE ALL

- Technology empowers humanity
- The advancement of technology enables humanity to achieve more (GDP) with less (labor)
- As technology advances, its continued development requires:
 - Higher and more complex human skills
 - Greater investment capabilities

7

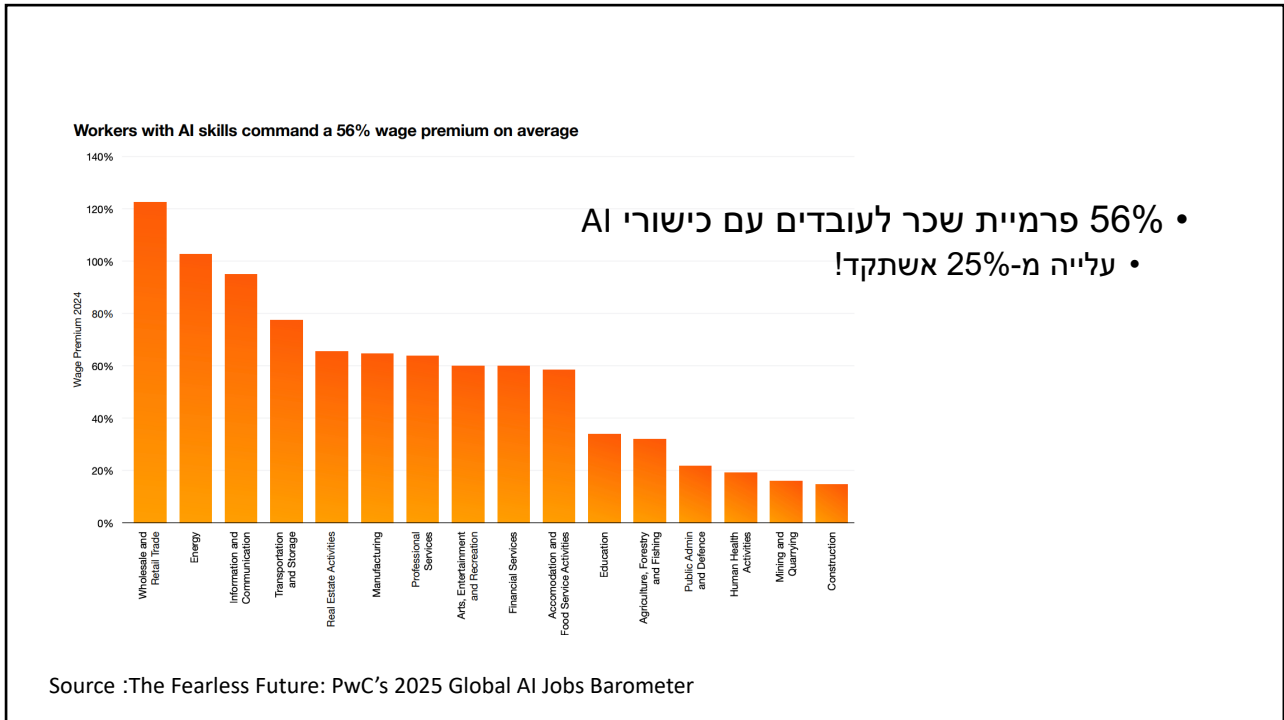
DIVERGENCE

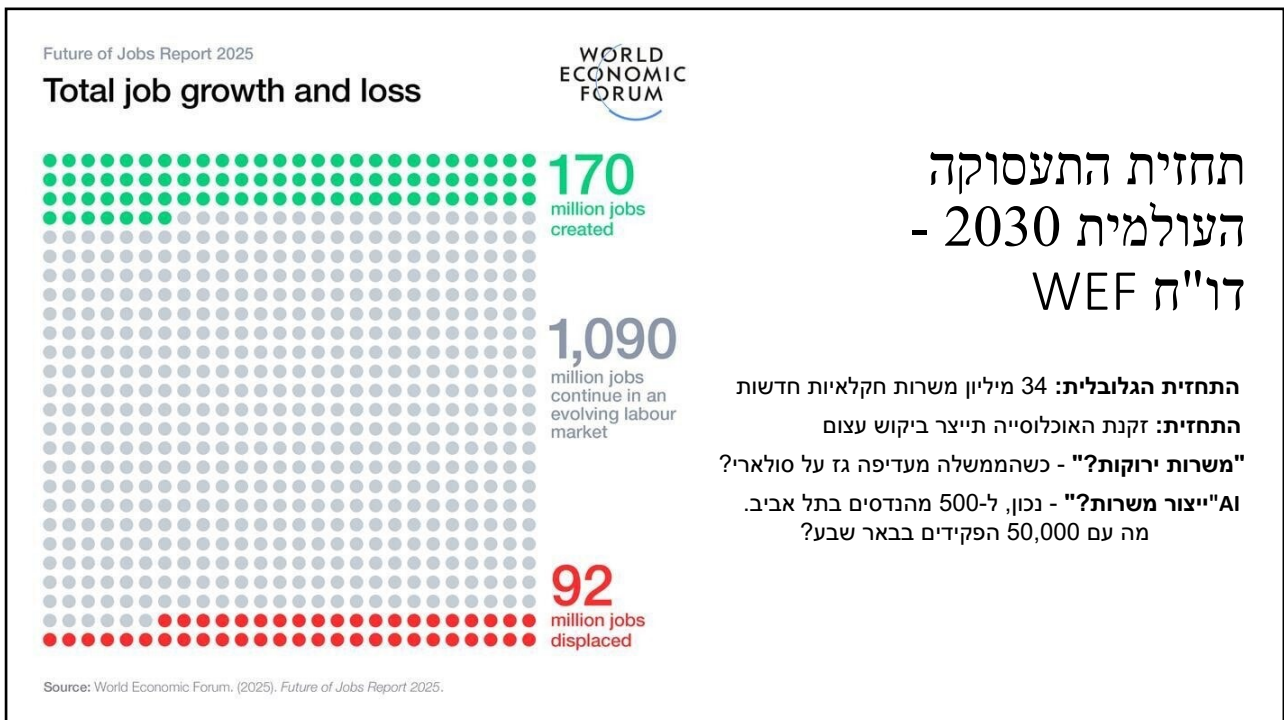
העמקת פערים

- 1 הסיכוי להזדקק להחלפת מקצוע גבוהה פי 14 לעובדי שכר נמוך
- 2 נשים נמצאות בסיכון פי 1.5 להידחק מהשוק (אופי הריכוז התעסוקתי)
- 3 בעלי רמות השכלה נמוכות יותר צפויים להיפגע יותר, בעוד שבעלי תארים אקדמיים צפויים להרוויח

8

9

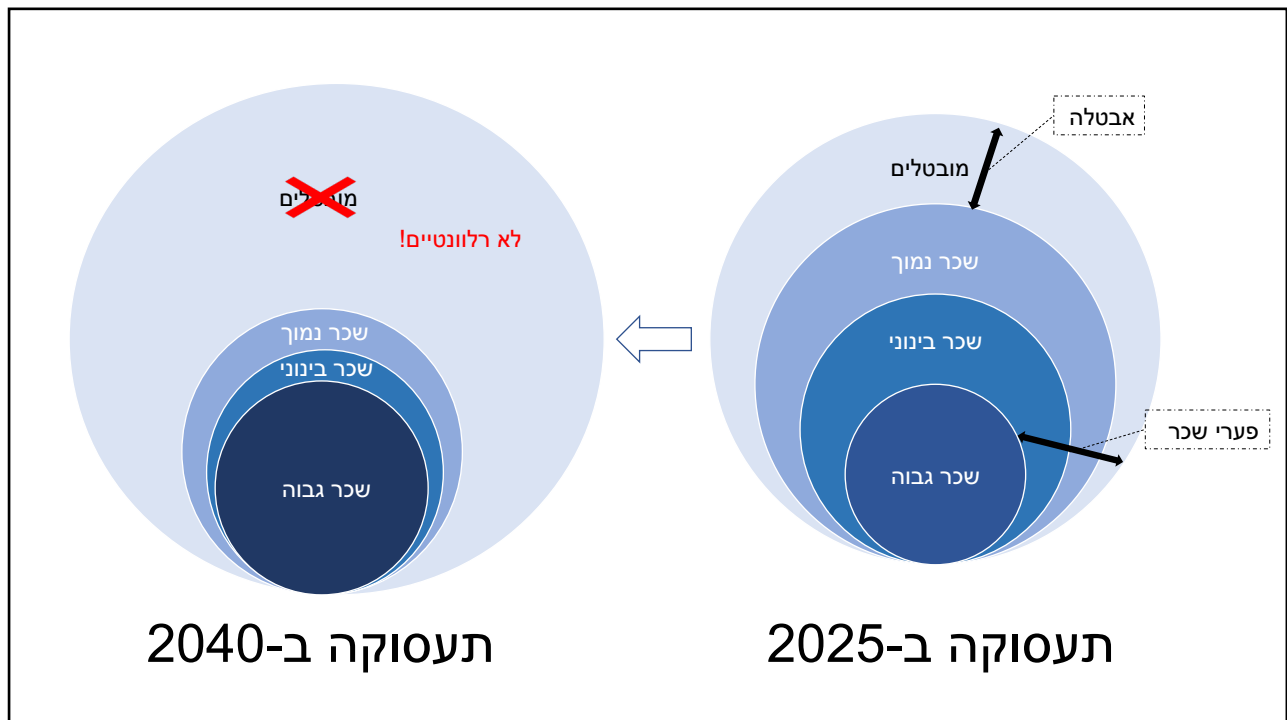
10

סינגפור SkillsFuture Level-Up Programme

- **האסטרטגיה:** תנועה לאומית לקידום תרבות של "למידה לאורך החיים"
- **המטרה:** להישאר "מעודכנים עם השוק המשתנה תדיר" ולשמור על "יכולת תעסוקה"
- **תמיכה באמצע הקריירה:** תמריצים מוגברים לבני 40+ להסבה ושדרוג מקצועי.
- **\$4,000** בקרדיט SkillsFuture (כ-10,500 ש"ח)
- **\$3,000** (כ-8000 ש"ח) לחודש ל-24 חודשים

11

12

מודלים להתמודדות לניתוק בין פריון לעבודה

שירותים אוניברסליים UBS	הכנסה בסרית JG
- בריאות, חינוך, דיור - בחינם	- תשלום חודשי לכל אורה
	הבטחת תעסקה JG
	- המדינה מעסיקה כל מובטל

פרפרמות משלימות:

שבוע עבודה מקוצר

מס אוטמציה

13

חינוך

מערכות חינוך ברחבי העולם נדרשות להמציא את עצמן מחדש.

בחינת מודלים שונים: משינוי מדיניות לאומי ועד לניסויים רדיקליים בבתי ספר.

המטרה: זיהוי תובנות ואסטרטגיות להכנת הדור הבא.

14

עירעור הנחות היסוד של החינוך המודרני

מציאות קיימת

- משבר זהות ותפקיד המורה – איך ללמוד?
- קריסת מערכת ההערכה והאמון – איך ללמד?
- התיישנות מהירה של תוכנית הלימודים – מה ללמד ולמה?

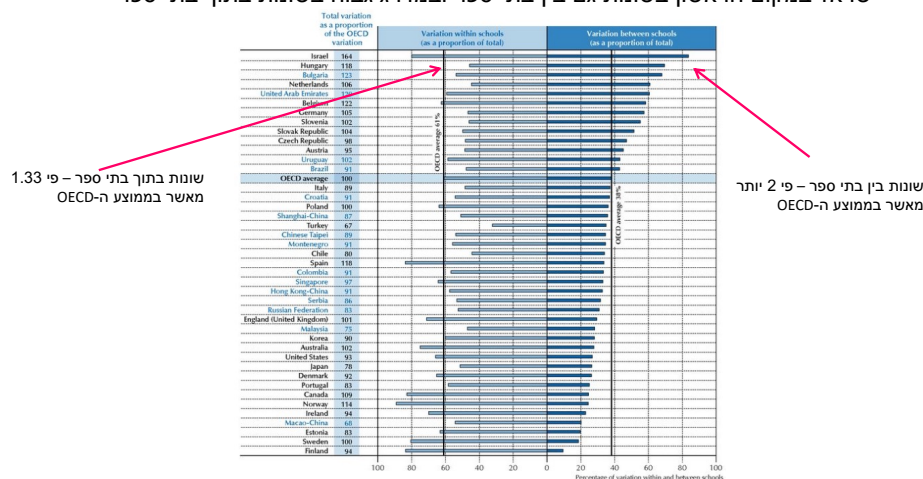
סיכונים מיידיים

- ניוון קוגניטיבי – דור שלא יודע לחשוב
- התפוצצות פערים חברתיים לתהום בלתי ניתנת לגישור
- פגיעה בכישורים רגשיים-חברתיים והתפתחות אנושית
- אובדן הרלוונטיות של מערכת החינוך הפורמלית

15

נקודת הפתיחה שלנו שונות "בין" ו"בתוך" בתי ספר

ישראל במקום הראשון בשונות גם בין בתי ספר ובמדרג גבוה בשונות בתוך בתי ספר

שונות בתוך בתי ספר – פי 1.33
מאשר בממוצע ה-OECD

שונות בין בתי ספר – פי 2 יותר
מאשר בממוצע ה-OECD

מתוך מחקר פיזה

16

דוגמאות ליוזמות לאומיות

17

פינלנד: גישה הממוקדת באתיקה ובאדם

- מסמך לאומי: "בינה מלאכותית בחינוך – חקיקה והמלצות"
- חובות מוסדות, GDPR/DPIA, חוק ה-AI של האיחוד, זכויות יוצרים.
- חומרי יישום למנהלים/מורים: פרטיות, חטיות, הערכה, אוריינות AI.
- הדרכות למורים (פרקטיקה)
- AI Guide for Teachers עדכון למדריך אוריינות דיגיטלית 2024.
- איך AI עובד, מגבלות, אתיקה, פדגוגיה ואוריינות AI.
- Elements of AI (MOOC) קורס חינמי לכולם; ללא צורך בקוד/מתמטיקה.
- What is AI? / AI problem-solving / Real-world AI / Machine learning / Neural networks.

18

קפיצת ה AI – בחינוך של אסטוניה

- 20,000 תלמידי י"א ו-3,000 מורים מקבלים גישה לכלי AI-מאפשרים + הכשרות.
- שותפויות טכנולוגיות: שיתוף פעולה לאומי עם OpenAI (ChatGPT Edu) ו-Antropic.
- התרחבות 2026: כניסה לבתי-ספר מקצועיים וכיתות י' חדשות (~38,000 תלמידים, +2,000 מורים).
- פדגוגיה והכשרת צוות: סדנאות למורים עם דגש על אתיקה, חשיבה ביקורתית ושימוש אחראי; חלוקת חשבונות AI אישיים לתלמידים.
- מודל יישום: תכנית לאומית ציבורית-פרטית הממשיכה את מורשת "קפיצת הנמר" מה-90' (דיגיטציה בכל בתי-הספר).

19

ההשקה השאפתנית והמאתגרת של דרום קוריא

- 76 ספרי AI-מאפשרים באנגלית, מתמטיקה וקודינג
- מטרה: פרסונליזציה רחבת-היקף בחינוך והפחתת תלות בשיעורים פרטיים
- אימוץ נמוך
- הכשרת מורים לא מספקת: 98.5% מורים דיווחו כי ההכשרה לא מספקת
- התנגדות הורים: עצומת ציבור לבלימת ההטמעה ב-2025 חצתה +56,000 חתימות; הועברה לוועדת החינוך של הפרלמנט
- נסיגה במדיניות (4 באוג' 2025): הפרלמנט סיווג את ספריה AI-כ"חומרי עזר" ולא כספרי לימוד רשמיים – ביטול המעמד והבסיס התקציבי

20

המצאה מחדש: בי"ס חלוציים בארה"ב שתי גישות שונות לשימוש ב AI- בחינוך

21

Alpha Schools

- באמצעות AI מייעלים את הלמידה של מקצועות הליבה (מתמטיקה, שפה, מדעים)
- לימודים אקדמיים רק שעתיים ביום באמצעות מורה AI מותאם אישית
- שאר היום מוקדש לסדנאות "מיומנויות חיים" (שיתוף פעולה, זימות, דיבור בפני קהל, חוסן, יצירתיות)

Astra Nova (אילון מאסק)

- **המטרה:** פיתוח חשיבה עצמאית ויכולות פתרון בעיות שיתופי כדי להתמודד עם אתגרים מהעולם האמיתי
- **גישה פדגוגית:** במקום שיעורים פר"מקצוע, פתרון בעיות אתיות ואסטרטגיות מורכבות ופתוחות, ללא תשובה נכונה אחת
- **חידת האוצר:** מי ראוי לחלק הגדול ביותר מהאוצר שהתגלה: החוקר שמצא את המפה, המתורגמן שפיענח אותה, או צייד האוצרות שאיתר אותו?
- **מקצועות ליבה משולבים** כחלק מסדנאות וקורסים אינטרדיסציפלינריים

בשני המקרים: הגדרה מחדש של תפקיד המורה

- משימת העברת המידע הישיר מועברת לטכנולוגיה
- המחנך האנושי מוביל דיונים, מטפח סקרנות, חוסן, שיתוף פעולה וחשיבה אתית

22

“The illiterate of the 21st century will not be those who cannot read and write, but those who cannot learn, unlearn, and relearn”

—Alvin Toffler

מקור: *Future Shock* (1970) פרק Education in the Future Tense

23

פילנטרופיה בעידן ה-AI

- המודל הישן (לא מספיק)
- מימון עמותות בודדות
- פתרונות נקודתיים
- איטי ומקוטע מול קצב ה-AI
- המודל החדש (אדריכל אקוסיסטם)
- חיבור בין שחקנים מגוונים ויצירת קואליציות
- תמיכה בחדשנות בשלבים מוקדמים
- **בניית תשתיות** - פלטפורמות משותפות, צינורות כישרונות, מסגרות מדיניות
- לא רק "לכתוב צ'ק" אלא לתכנן מערכת
- השקעות קטליטיות שמשחררות כוחות שוק

24

AI – פילנטרופיה ממנפת NextLadder Ventures

- קואליציה חסרת תקדים (יולי 2025)
- Gates Foundation, Ballmer Group, Stand Together, Valhalla Foundation
- מיליארד דולר על פני 15 שנה
- המטרה: העצמה של 1.6 מיליון עובדי "קו ראשון" בארה"ב
- השפעה על 90 מיליון אמריקאים במצוקה כלכלית
- Enterprise כשותפה טכנולוגית – 1.5 מיליון דולר בשנה ברישיונות ותמיכה טכנית ברמת Anthropic
- תשתית תמיכה משותפת ל-100+ ארגונים
- למידה הדדית ו best practices-sharing של

25

AI – פילנטרופיה ממנפת NextLadder Ventures

- 1.6 מיליון "helpers" אנשי המקצוע שעוזרים להם:
- עו"ס, עו"ד בסיוע משפטי, סנגורים ציבוריים, קציני מבחן
- כל מי שמלווה אנשים במשברים (אובדן עבודה, חוסר דיוור, משברי בריאות)
- הבעיה: עובדים אלה מתמודדים עם עומסי תיקים מעל ומעבר לקיבולת
- דוגמא לפתרונות אפשריים:
- סיכום חכם AI: שקורא 500 עמודי תיעוד ומוציא את העיקר
- זיהוי דפוסים: למידה ממקרים דומים והמלצות פעולה
- אוטומציה של טפסים: מילוי אוטומטי של בקשות וטפסים
- "מתרגם" בירוקרטי: ניווט בין משרדים ותקנות
- לאפשר טיפול אישי יותר למרות העומס

26

AI – פילנתרופיה ממנפת

- מודל ההשקעה - 3 מסלולים:
- מענקים ללא החזר לעמותות Grants
- השקעות בסטארט-אפים חברתיים Equity
- החזר על בסיס הכנסות Revenue-based
- **מדדי הצלחה:** לא מספר הכלים, אלא: כמה חיים השתפרו, כמה משפחות יצאו ממעגל העוני
- (רגיל VC-לעומת 3-5 ב) נכונות לחכות 7-12 שנים להחזר - "Patient capital"

27

מה זה אומר לפילנתרופיה הישראלית?

- **המספרים הישראליים:** 2.5 מיליון ישראלים מתחת לקו העוני
- 100,000 עובדי "קו ראשון" פוטנציאליים
- 49% מהאוכלוסייה ב-2059: ערבים וחרדים
- **היתרון הישראלי:** +2,000 חברות AI - מקום 2 בעולם (per capita)
- ניסיון עשיר בחדשנות חברתית
- מדינה קטנה = פיילוטס מהירים

28

"סולם עתיד ישראל": קואליציה של 10 קרנות מובילות

- 200-300 מיליון ש"ח על פני 5 שנים
- שותפות עם Microsoft/Google Israel
- פיילוטס ב-3 רשויות: אום אל-פחם, בני ברק, דימונה

29

תחומי פוקוס ייחודיים לישראל

- גישור פערי שפה וחברה:
- כלי AI בערבית לעובדים סוציאליים במגזר הערבי
- ממשקים מותאמים תרבותית למגזר החרדי
- תרגום אוטומטי עברית-ערבית-אמהרית-רוסית בזמן אמת
- צווארי בקבוק ישראליים ספציפיים:
- ועדות זכויות - אוטומציה של הכנת תיקים
- ביטוח לאומי - סיוע בניווט הבירוקרטיה
- משרד השיכון - ניהול רשימות המתנה וזכויות
- חינוך מיוחד - תוכניות אישיות ומעקב
- בעיות ייחודיות:
- מילואים - מעקב וסיוע למשפחות
- עולים חדשים - ניווט במערכות
- פערי פריפריה-מרכז - טלה-רפואה וחינוך מרחוק

30

דוגמאות לכלים קונקרטיים

- "מנווט זכויות AI Assistant - "לעובדים סוציאליים:
- סורק אוטומטית את כל הזכויות הרלוונטיות
- מחבר בין משרדי ממשלה שונים
- מזהה זכויות לא ממומשות
- "גשר לשוני" - תרגום ותיעוד חכם:
- מתמלל ומתרגם פגישות בזמן אמת
- יוצר סיכומים בשפת האם של המטופל
- מתריע על ניואנסים תרבותיים

31

הסופה המושלמת: "ההזדמנות לפילנטרופיה"

- נובמבר 2022: שתי נקודות מפנה גורליות
- ◇ בעולם ChatGPT משוחרר – המהפכה מתחילה
- ◇ בישראל: בחירות – תחילת משבר פנימי עמוק וארוך
- ◇ 2023:
- ◇ העולם רץ קדימה: דינאים אסטרטגיים לאומיים על AI
- ◇ ישראל: שקועה במאבקים פנימיים
- ◇ אוקטובר 2023: השיתוק מעמיק
- ◇ אובדן תאוצה של שלוש שנים

הואקום שנוצר = "ההזדמנות שלכם"

32